

יום ב', ו' בכסלו תשס"ג (11 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ו' בכסלו**, יום פטירתו של **דוד בן-גוריון**, (1973-5734), ראש ממשלתה הראשון של מדינת ישראל. אחד מכיסופיו העזים ביותר היה לקבץ את הגלויות, את היהודים הנמצאים בתפוצות. לא אחד עמד כנגדו ליעץ לו שלא זאת השעה לעשות כן, במיוחד כאשר מדובר על שארית הפליטה מהחורבן באירופה. "איך נקים מדינה עם אוכלוסיה כה רצוצה, כה חולה, כאשר מה שאנחנו צריכים עכשיו הוא היהודים הבריאים ביותר גם בנפש גם בגוף?" לזכותו ייאמר שבן-גוריון לא הקשיב ל"יועצים" האלה, ואף התעקש לפתוח את שערי הארץ לכל יהודי שרק ירצה לבוא.

קיבוץ הגלויות מוזכר לראשונה בתורה: "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה, הברכה והקללה אשר נתתי לפניך, והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלוקיך שמה. ושבָּת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו ככל אשר אנוכי מצוּך היום, אתה ובניך, בכל לבבך ובכל נפשך. ושב ה' אלוקיך את שבותך וריחמך, ושב וקִבְּצָךְ מכל העמים אשר הפיצך ה' אלוקיך שמה. אם יהיה נִידָחך בקצה השמיים משם יִקְבְּצֶךְ ה' אלוקיך ומשם יִקְחֶךְ. והביאך ה' אלוקיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירישתה וְהִטִּיבְךָ וְהִרְבֶּךָ מאבותיך. ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך..." [דברים ל' 1 - 6] ועל כך אומר רש"י: "...כביכול השכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו שהוא ישוב עמהם. ועוד יש לומר, שגדול יום קיבוץ גלויות ובקושי כאילו הוא עצמו צריך להיות אוֹחֵז בידיו ממש איש איש ממקומו..."

ועוד: בפרקי התוכחה שבתורה [ויקרא כ"ו, דברים כ"ח] כבר מוזכרת הגלות כעונש היותר חמור מבין העונשים הצפויים לישראל, אם לא ישמרו את מצוות ה'. עם זאת, הובטח להם כי הגולים יחזרו לארצם אם ישובו מדרכם הרעה. הדבר כתוב בתורה וחוזר בדברי הנביאים. לימים, כשהלך העם לגלות, באו ביטויי הכמיהה לשוב לארץ בתפילות, במדרשי הגאולה ובשירה לכל רבדיה.

קיבוץ גלויות הוא חלק בלתי-נפרד מן האמונה בביאת המשיח. במשנה [סנהדרין י' ג'] חלוקים תנאים, בשאלה אם כל השבטים עתידים לחזור, ובכללם עשרת השבטים. רבי עקיבא סבור שאינם חוזרים, ואילו רבי אליעזר דורש את הפסוק **"וישליכם אל ארץ אחרת כיום הזה"** [שברים כ"ט 28 - המוזכרת בדף של כ"ב בחשון ש. ז.]: **"מה היום מאפיל ומאיר, אף עשרת השבטים שאפל להן, כך עתידין להאיר להן."** במרכזה של תפילת העמידה, במעבר בין הבקשות האישיות הפרטיות אל הבקשות הלאומיות הכלליות, באה תפילת **"תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו"**. ברכה זו חותמת, **"ברוך אתה ה' מקבץ נדחי עמו ישראל"**, כדעת רבי אליעזר שהכל יחזרו.

אחת משבע ברכות הנישואין, שכבר באה בתלמוד, היא **"שוש תשיש ותגל העקרה"** (כלומר, ירושלים), **"בקיבוץ בניה לתוכה בשמחה"**. ובברכת החודש (בנוסח אשכנז) מבקשים: **"הוא יגאל אותנו בקרוב ויקבץ נידחנו מארבע כנפות הארץ."**

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוֹקֵינו, אלוֹקִים יִכְוֶנֶה עַד עוֹלָם סֵלָה." [תהלים מ"ח 9]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני

יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום ב', ו' בכסלו תשס"ג (11 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

משגברה ידה של הציונות בדורות האחרונים, החל תהליך השיבה לארץ-ישראל. מעתה החל המושג 'קיבוץ גלויות' מציין את התקבצותם של היהודים בארץ-ישראל והתערותם בה. – בחלקו הלא-מעט לזכות פועלו של דוד בן-גוריון. [לקסיקון מן המסד ליהדות ולציונות]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכונניה עד עולם סלה." [תהלים מ"ח 9]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני
יום נעים ושמח, בציפיה לישועה!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל